

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра менеджменту та публічного врядування

07-06-72М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Основи публічного адміністрування»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського)
рівня за освітньо-професійною програмою
«Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
протокол № 7
від 28 грудня 2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки для виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Мартинюк Г. Ф., Клімова А. В. – Рівне : НУВГП, 2023. – 38 с.

Укладачі: Мартинюк Г. Ф., к.п.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування;
Клімова А. В., доктор філософії, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

Відповідальний за випуск: Тихончук Л. Х., д.держ. упр. проф., в.о. завідувача кафедри менеджменту та публічного врядування

Керівник ОП: Антонова С. Є., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного врядування.

© Г. Ф. Мартинюк,
А. В. Клімова, 2023
© НУВГП, 2023

ЗМІСТ

	Стор.
1. Мета і завдання виконання практичних завдань.....	4
2. Планування і організація вивчення навчальної дисципліни.....	7
3. Тематика практичних занять.....	11
4. Методи навчання.....	28
5. Оцінювання знань студентів.....	28
6. Інформаційні ресурси	31

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Матеріал, засвоєний студентами у процесі виконання практичних завдань та самостійного вивчення, виноситься на підсумковий контроль, поряд з матеріалом, який опрацьовувався при проведенні лекційних занять.

Основи публічного адміністрування – дисципліна, що формує у бакалаврів комплекс знань щодо функціонування роботи публічних адміністраторів на найвищому державному управлінському рівні. Дозволяє оволодіти новими теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування й набути практичні навички й вміння щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; формувати компетенції, необхідні для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування, застосування механізмів взаємодії публічної влади з громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності та громадянами й налагодження ефективних комунікацій з ними.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільні відносини, які виникають у сфері публічного адміністрування в процесі досягнення національних цілей та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери.

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення із сучасною системою публічного адміністрування й формування на практиці відповідних професійних компетентностей та здатності формувати, моніторити та контролювати управлінські рішення, враховуючи

перспективи розвитку органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах сьогодення.

Основні завданнями дисципліни є:

1) набуття ґрунтовних знань та узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;

2) розуміння сутності, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування у розвитку суспільства;

3) опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;

4) оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;

5) набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки нормативно-правового та документального забезпечення діяльності у сфері публічного адміністрування;

6) набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери;

7) навчання аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління процесами формування та реалізації програм і заходів у сфері публічного адміністрування.

Вивчення дисципліни дозволяє здобувачам:

отримати **знання** щодо:

- предметної сфери і методологічної основи публічного адміністрування;

- перспективних наукових напрямів розвитку публічного адміністрування;
- технологій та процедур формування цілей публічного адміністрування;
- законів, принципів та механізмів публічного адміністрування;
- засад, механізмів, органів, методів та стилів публічного адміністрування;
- основних нормативно-правових актів та положень законодавства у сфері публічного адміністрування;
- основних засад публічного адміністрування в соціальній й економічній сферах;
- особливостей відповідальності суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

уміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації, проекти для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення цілей, завдань, етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методи визначення певних показників;
- визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності;
- визначити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення;
- налагоджувати комунікації між органами державної влади і місцевого самоврядування та громадянами;
- вживати заходи із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його

структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури з урахуванням змісту сучасних управлінських технологій та іноземного досвіду публічного адміністрування;

- застосовувати методи та критерії оцінювання результатів діяльності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін й коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов.

2. ПЛАНУВАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Під час виконання самостійної роботи студенти поглиблюють отримані знання та самостійно вивчають матеріали окремих питань (частин тем, які не викладаються на лекціях) та тем (для заочної форми навчання) шляхом опрацювання відповідної лекційного матеріалу, літератури, підготовки до практичних занять та контрольних заходів, індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ), презентації ІНДЗ, підготовки наукової статті, доповіді та участі у наукових студентських конференціях, круглих столах за програмою дисципліни тощо (див. табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл годин для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Предмет, методологічна основа публічного адміністрування.	7	10
2	Тема 2. Основні теорії управління суспільством та державою.	7	10

№ з/п	Назва теми	К-ть годин	
		Денна	Заочна
3	Тема 3. Публічна сфера як єдність економічної, соціальної та політичної сфер.	4	6
4	Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.	4	6
5	Тема 5. Публічне адміністрування та влада.	7	10,5
6	Тема 6. Закони та принципи публічного адміністрування.	7	8,5
7	Тема 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	7	9
8	Тема 8. Механізми, методи та стилі публічного адміністрування.	7	9,5
9	Тема 9. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері.	7	9,5
10	Тема 10. Основні засади публічного адміністрування в економічній сфері.	7	9,5
11	Тема 11. Корпоративна влада та публічне адміністрування в об'єднаннях громадян.	7	9,5
12	Тема 12. Публічні та адміністративні послуги в системі публічного адміністрування.	7	9
13	Тема 13. Результативність та ефективність публічного адміністрування.	7	10
14	Тема 14. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.	7	10
15	Тема 15. Відповідальність у публічному адмініструванні.	7	9
	Разом:	99	137

Індивідуальне навчально - дослідне завдання

ІНДЗ студента з дисципліни є аналітичною роботою, щодо оволодіння сучасним науково-понятійним апаратом та процедурами практичної роботи з різноманітним видами джерел. Завдання передбачає:

- пошук у наукових виданнях 2-3 статей, які висвітлюють аналізовану проблему та їх реферування (виклад основних ідей і пропозицій авторів);

- пошук статистичних даних та їх аналіз;

- складання списку використаної літератури та інформаційних джерел.

ІНДЗ виконується кожним студентом за індивідуальною темою, здається викладачу у вигляді підготовленого звіту, що складається з тез доповіді і презентації, який завантажується в навчальній платформі Moodle та презентується на практичних заняттях як виступ студента до 5 хвилин.

Тема для ІНДЗ може бути запропонована здобувачем або обиратися із запропонованого викладачем переліку.

Перелік тем для ІНДЗ

1. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
2. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
3. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.
4. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
5. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.
6. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.

7. Взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.
8. Поняття корупції та корупційних дій. Вплив корупції на розвиток суспільства.
9. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
10. Основні види соціальної допомоги держави.
11. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.
12. Держава як гарант забезпечення прав споживачів. Основні інструменти державного регулювання підприємницької діяльності.
13. Публічна служба в країнах ЄС.
14. Моделі соціальної політики в розвинених країнах та в Україні.
15. Адміністративні послуги в країнах ЄС та в Україні.
16. Всесвітня декларація про місцеве самоврядування. Європейська хартія про місцеве самоврядування.
17. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.
18. Механізми забезпечення публічності в діяльності регіональних органів публічного управління.
19. Публічне адміністрування у сфері освіти і науки: досвід країн ЄС і України.
20. Публічне адміністрування у сфері культури і мистецтва: досвід країн ЄС і України.
21. Досвід публічного адміністрування на прикладі однієї з країн ЄС.
22. Механізми взаємодії публічної влади та волонтерства.

23. Залучення громади до процесів планування місцевого розвитку.
24. Нові тенденції в системі публічного адміністрування та їх характеристика.
25. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

Питання, що виникають у здобувачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою менеджменту та публічного врядування.

Всі завдання самостійної роботи здобувачів виконуються у встановлені терміни, оцінюються, а набрані бали враховуються як кількість балів за поточну успішність.

Контроль самостійної роботи здобувачів здійснюється на практичних заняттях, під час індивідуальних консультацій та перевірки якості виконання індивідуальних робіт як результат поточного контролю, модульних контрольних робіт.

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ В СУСПІЛЬСТВІ

Практичне заняття № 1

Тема 1. Предмет, методологічна основа публічного адміністрування

1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
2. Методологічна основа публічного адміністрування.
3. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань та навчальна дисципліна.
4. Співвідношення управління та адміністрування.

Мета: знати сутність і теоретико-методологічні засади основ публічного адміністрування, взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами; уміти визначати основні завдання публічного адміністрування на сучасному етапі.

Питання для обговорення:

1. Поясніть сутність понять: «публічне адміністрування» і «державне управління».
2. Основи публічного адміністрування як предмет наукових досліджень.
3. Завдання і принципи основ публічного адміністрування.
4. Функції, форми і методи основ публічного адміністрування.
5. Формування та розвиток системи публічного адміністрування України.
6. Яке значення курсу в підготовці фахівців з публічного управління та адміністрування.
7. Взаємозв'язок курсу з іншими навчальними дисциплінами.

Практичне заняття № 2

Тема 2. Основні теорії управління суспільством та державою

1. Джерела ідей управління суспільством і країною.
2. Формування та розвиток теорій управління суспільством та країною.
3. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття.
4. Японський варіант людських відносин.
5. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи.
6. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».
7. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Мета: знати основні теорії та школи управління суспільством і країною; уміти визначати етапи історичного розвитку теорій та шкіл управління державою.

Питання для обговорення:

1. Системні характеристики публічного адміністрування.
2. Особливості застосування системного підходу, теорії соціальної самоорганізації у публічному адмініструванні.
3. Професійна підготовка державно-управлінських кадрів у контексті сучасних тенденцій.
4. Теорія соціальних мереж і можливості її застосування у публічному адмініструванні.
5. Назвіть основні теорії та школи управління суспільством і країною.
6. Визначте етапи історичного розвитку теорії та школи управління суспільством.

7. Особливості закордонного досвіду управління державою і суспільством.

8. Охарактеризуйте публічне управління в контексті неокласичної теорії.

Практичне заняття № 3

Тема 3. Публічна сфера як єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Особливості євроінтеграційних процесів в публічній сфері

1. Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології.

2. Співвідношення економіки та політичної економії.

3. Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах.

4. Дія ринкових принципів у політичній сфері.

5. Місце й роль партій і виборів у прийнятті політичних рішень.

6. Фактори, що впливають на поведінку виборців.

7. Євроінтеграційні процеси в публічній сфері.

Мета: знати особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах; уміти розрізняти публічну сферу і публічну політику; знати особливості євроінтеграційних процесів в публічній сфері.

Питання для обговорення:

1. Соціальна сфера: публічне адміністрування та людина; публічне адміністрування та колектив; публічне адміністрування та суспільство.

2. Влада як основний засіб публічного адміністрування.

3. Атрибутивні та функціональні особливості публічної сфери в Україні.

4. Які функції виконує публічна сфера.
5. Специфіка поведінки людей в економічній та політичній сферах.
6. Дія ринкових принципів у політичній сфері.
7. Яке місце й роль відіграють партії у прийнятті рішень. Які основні фактори впливають на поведінку виборців.
8. Охарактеризуйте євроінтеграційні процеси, що відбуваються у публічній сфері в сучасних умовах.

Практичне заняття № 4

Тема 4. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування. Закордонний досвід публічного адміністрування: деталізація та специфіка для органів місцевого самоврядування

1. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
2. Сутнісна характеристика громадянського суспільства.
3. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
5. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Мета: знати основні характеристики громадянського суспільства; уміти визначати місце і функції громадських організацій у публічному адмініструванні; знати особливості та специфіку діяльності органів місцевого самоврядування країн ЄС при реалізації соціальної політики.

Питання для обговорення:

1. Визначте поняття та ознаки громадянського суспільства.
2. Які етапи формування громадянського суспільства.
3. Основа і інститути громадянського суспільства
4. Яке місце і значення громадських організацій у публічному адмініструванні.
5. Які основні соціальні права і свободи людини визначені в міжнародних нормативно-правових документах.
6. Завдання соціальної політики держави в умовах ринкової економіки, організаційно-правове забезпечення її реалізації.
7. Визначте функції держави і суспільства в реалізації соціальної політики в країнах ЄС.
8. Розкрийте роль та функції органів місцевого самоврядування в реалізації соціальної політики в країнах ЄС (на прикладі окремих країн).

Практичне заняття № 5

Тема 5. Публічне адміністрування та влада.

Органи публічної влади як суб'єкти публічного адміністрування

1. Феномен влади.
2. Публічна влада та публічне адміністрування, механізм їх взаємодії.
3. Держава як суб'єкт політичної влади.
4. Види та система органів виконавчої влади.
5. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування.

Мета: знати механізм взаємодії влади та публічного адміністрування; уміти визначати склад законодавчої, виконавчої та судової влади.

Питання для обговорення:

1. Публічне адміністрування та влада.
2. Охарактеризуйте механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
3. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.
4. Відобразіть структуру органів публічної влади на центральному, регіональному і локальному рівнях.
5. Конституційні засади співвідношення законодавчої та виконавчої гілок державної влади в Україні.
6. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
7. Особливості організації публічної влади у країнах ЄС.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Місцеве самоврядування як елемент публічного адміністрування та особливості функціонування у період воєнного стану

1. Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування.
2. Система місцевого самоврядування в Україні, як демократична основа управління в державі.
3. Основні фактори формування місцевого самоврядування.

4. Роль та функції місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

5. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.

6. Посадові особи місцевого самоврядування.

7. Вибори до органів місцевого самоврядування.

8. Особливості діяльності органів місцевого самоврядування у період воєнного стану.

Мета: знати систему органів місцевого самоврядування; ознайомитися з повноваженнями виконавчих органів сільських, селищних рад та особливостями їх роботи під час воєнного стану.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте систему місцевого самоврядування в Україні.

2. Які повноваження мають виконавчі органи сільських, селищних та міських рад.

3. Функції місцевого самоврядування в Україні.

4. Органи самоорганізації населення та їх повноваження.

5. Особливості діяльності територіальних громад під час воєнного стану.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. **ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ**

Практичне заняття № 7

Тема 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

1. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.

2. Управлінське рішення як наукова категорія.

3. Пріоритетність політичного вибору цінностей і цілей.

4. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.

5. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.

6. Послідовність етапів прийняття рішень.

7. Динаміка виконання рішень.

8. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування.

Мета: володіти основними категоріями процесу вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень; навчитися розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами; навчитися послідовно приймати управлінські рішення.

Питання для обговорення:

1. Які загальні принципи регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.

2. Розкрийте поняття суб'єкт та об'єкт прийняття рішень.

3. Охарактеризуйте етапи прийняття рішень у публічному адмініструванні.

4. Розкрийте послідовність етапів прийняття та динаміку виконання управлінських рішень.

5. Які механізми спільних дій та взаємного контролю різних органів гілок влади в Україні передбачені Конституцією України: у законодавчому процесі; у

бюджетному процесі; у визначенні основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики України; у кадровій політиці; у достроковому припиненні повноважень.

6. Цінності та завдання суспільства і держави.

7. Побудова «дерева цілей».

Практичне заняття № 8

Тема 8. Механізми, методи та стилі публічного адміністрування

1. Структура механізму та органів публічного адміністрування.

2. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.

3. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування.

4. Форми публічного адміністрування.

5. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів.

6. Стиль публічного адміністрування.

Мета: знати та уміти застосовувати механізми, методи та стилі публічного адміністрування; виявити найкращі форми правління.

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте структуру механізму публічного адміністрування.

2. Які чинники визначають побудову структури адміністративної системи.

3. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.

4. Які проблеми вибору найкращої форми правління.

5. Які є методи публічного адміністрування.
6. Застосування демократичних методів.
7. Стиль публічного адміністрування.

Практичне заняття № 9

Тема 9. Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері. Особливості публічного адміністрування соціальної сфери у період воєнного стану

1. Формування підходів до соціальної політики.
2. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.
3. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
4. Основні види соціальної допомоги держави.
5. Зростання ролі позаекономічних факторів.
6. Публічне адміністрування у сфері освіти, науки, культури та мистецтва.
7. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення.
8. Особливості публічного адміністрування соціальної сфери у період воєнного стану.

Мета: знати основні підходи до формування соціальної політики; знати основні види соціальної допомоги держави та забезпечення нею соціальної безпеки населення; поглибити знання з публічного адміністрування у сфері освіти, науки, культури та мистецтва; розуміти особливості публічного адміністрування соціальної сфери у період воєнного стану.

Питання для обговорення:

1. Формування підходів до соціальної політики.
2. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
3. Основні види соціальної допомоги держави та особливості у період воєнного стану.
4. Публічне адміністрування у сфері освіти, науки, культури та мистецтва.
5. Забезпечення державою соціальної безпеки населення та особливості у період воєнного стану.
6. Принципи оцінки ефективності соціальної політики.
7. Публічне адміністрування соціальної сфери у період воєнного стану.

Практичне заняття № 10

Тема 10. Публічне адміністрування та економіка. Публічне адміністрування основних інструментів державного регулювання господарської діяльності

1. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи.
2. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки.
3. Основні напрями державного регулювання економіки.
4. Етапи формування та еволюції публічного адміністрування в сфері економіки.
5. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.
6. Державне регулювання підприємницької діяльності.
7. Управління власністю в умовах демократичної, правової держави.

8. Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.

9. Взаємовідносини держави, бізнесу та громадянського суспільства.

Мета: ознайомитися з основним напрямом формування сучасної економічної системи; виокремити механізми взаємодії суспільства та економіки, забезпечення цивілізованих засад конкуренції; ознайомитися з основними інструментами державного регулювання підприємницької діяльності.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки.

2. Основні напрями державного регулювання економіки.

3. Опишіть етапи формування та еволюції публічного адміністрування в сфері економіки.

4. Основні функції публічного адміністрування у сфері економіки.

5. Роль держави як гаранта забезпечення умов для підприємницької діяльності.

6. Основні інструменти державного регулювання підприємницької діяльності та їх публічне адміністрування.

7. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.

8. Антимонопольна діяльність, нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Практичне заняття № 11

Тема 11. Адміністративні послуги в системі публічного адміністрування. Доступність, якість, стандартизація

адміністративних послуг. Досвід надання адміністративних послуг в країнах ЄС

1. Місце публічних послуг у структурі діяльності держави.
2. Ознаки публічних послуг.
3. Принципи надання публічних послуг.
4. Адміністративні послуги: поняття, місце в системі публічних послуг, основні види.
5. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг.
6. Електронні адміністративні послуги.

Мета: знати основні засади надання адміністративних послуг, особливості створення та організації центрів надання адміністративних послуг з урахуванням найкращих іноземних практик.

Питання для обговорення:

1. Ознаки публічних послуг та принципи їх надання.
2. Місце адміністративних послуг в системі публічних послуг.
3. Нормативно-правове забезпечення та надання адміністративних послуг.
4. Механізм надання адміністративних послуг.
5. Основні проблеми, з якими стикаються фізичні та юридичні особи при отримання адміністративних послуг.
6. Стандарти надання адміністративних послуг.
7. Центр надання адміністративних послуг та його територіальні підрозділи: суть, статус, структура.
8. Перелік адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП.

9. Зарубіжний досвід організації надання адміністративних послуг.

Практичне заняття № 12

Тема 12. Результативність та ефективність публічного адміністрування

1. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.

2. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

3. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

4. Критерії результативності і ефективності.

5. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

6. Контрактна система та неокорпоративізм.

Мета: знати фактори ефективності та результативності публічного адміністрування. Визначати їх критерії. Уміти вимірювати продуктивність, результативність і ефективність публічного адміністрування.

Питання для обговорення:

1. Фактори, які визначають результативність та ефективність публічного адміністрування.

2. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

3. Критерії результативності і ефективності.

4. Шляхи підвищення результативності та ефективності публічного адміністрування.

5. Контрактна система та неокорпоративізм.

Практичне заняття № 13

Тема 13. Антикорупційна діяльність в сфері публічного адміністрування

1. Поняття корупції та корупційних дій.
2. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
3. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
4. Політичні чинники запобігання проявам корупції.
5. Нормативно-правові чинники запобігання проявам корупції.
6. Організаційні чинники запобігання проявам корупції.
7. Економічні чинники запобігання проявам корупції.
8. Кадрові чинники запобігання проявам корупції.
9. Морально-психологічні чинники запобігання проявам корупції

Мета: знати нормативно-правову базу антикорупційної діяльності. Ознайомитися з чинниками запобігання проявам корупції.

Питання для обговорення:

1. Поняття корупції та корупційних дій.
2. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
3. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.
4. Фактори запобігання проявам корупції.

Практичне заняття № 14

Тема 14. Відповідальність у публічному адмініструванні

1. Правопорушення та відповідальність.

2. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

3. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не знаходяться на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

4. Правопорушення та відповідальність під час воєнного стану.

Мета: знати поняття правопорушення та відповідальності; уміти визначати конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні, знати особливості у визначенні правопорушень та відповідальність під час воєнного стану.

Питання для обговорення:

1. Конституційні основи забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні.

2. Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

3. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

4. Контроль з боку місцевих органів виконавчої влади.

5. Нагляд прокуратури як спосіб забезпечення законності у публічному адмініструванні.

6. Особливості у визначенні правопорушень та відповідальність в умовах воєнного стану.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі проведення практичних занять та самостійної роботи використовуються проблемно-пошуковий та дослідницький методи навчання із застосуванням під час:

- практичних занять – розв’язування ситуативних вправ/задач, аналізу конкретних ситуацій, проведення дискусій/дебатів;

- індивідуального навчально-дослідницького завдання – передбачає дослідження певної теми, що виконується студентами самостійно під керівництвом викладача та презентується у вигляді доповіді із обговоренням.

Технології викладання: аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, рольові ігри, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду, проведення дуальних занять із залученням практиків тощо.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання успішності здобувача вищої освіти здійснюється а 100-бальною шкалою, яка розподіляється на дві складові: 1) 60 балів – поточна складова оцінювання; 2) 40 балів – модульна або підсумкова складова оцінювання.

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролю знань, а також вчасно виконати практичні та індивідуальне навчально-дослідне завдання. В результаті можна отримати такі обов’язкові бали:

- 60 балів - за вчасне та якісне виконання практичних занять та індивідуального навчально-дослідного завдання, що становить поточну складову його оцінки. Основними

методами оцінювання є аналіз усних відповідей, участь у дискусіях, виконання практичних кейсів, виконання та представлення ІНДЗ, тестування, перевірка письмових завдань. Зокрема, студент отримує такі бали:

- ✓ за якісну підготовку та роботу на практичних заняттях до 42 балів (до 3 балів за 1 практичне заняття);

- ✓ за якісне оформлення індивідуального навчально-дослідного завдання – до 18 балів, в т.ч.:

- перевірка правильності і відповідності завданню – до 9 балів;

- виступ за темою ІНДЗ – до 9 балів.

- модульну або підсумкову складову оцінювання організовано шляхом складання двох модульних контролів знань студентів: 15 балів – модульний контроль 1 та 25 балів – модульний контроль 2.

Перескладати модульний контроль не дозволяється. Якщо здобувач із можливих 60 балів поточної складової оцінювання та 40 балів модульної або підсумкової складової оцінювання впродовж семестру набрав не менше 60 балів і такий результат його задовольняє, то набрана сума балів і є підсумковим результатом успішного складання екзамену. Якщо студента не задовольняє набрана кількість балів, то він повинен скласти підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (у межах 40 балів), при цьому усі набрані впродовж семестру бали модульних контролів анулюються, тобто результати складання підсумкового контролю знань додаватимуться до раніше набраних балів поточної складової оцінювання (у межах 60). Студент має право взагалі не складати модульні контрольні тести впродовж семестру, а відразу планувати складати підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії.

Оцінювання виконаних завдань, у тому числі творчого характеру, здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа): 0% – завдання не виконано; 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні; 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані; 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру; 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 2

Шкала оцінювання

Поточне оцінювання та самостійна робота														ІНДЗ	Підсумковий контроль		Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2									M1	M2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	18	15	25	100

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться за шкалою, що наведена у табл. 3.

Таблиця 3

Шкала оцінювання за ECTS

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Рівень знань
90-100 балів	відмінно	Високий (творчий)

82-89 балів	добре	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81 балів		
64-73 балів	задовільно	Середній (репродуктивний)
60-63 балів		
35-59 балів	незадовільно	Низький (рецептивно-продуктивний)

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Методичне забезпечення

Силабус навчальної дисципліни *Основи публічного адміністрування* для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою *Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування*. Рівне. НУВГП. 2023. 18 стор.

Рекомендована література

Основна

1. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко та ін. К. : Вид-во Ліра-К, 2016. 256 с.
2. Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Гавкалової Н. Л. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 382 с.
3. Гринь Д. В. Інструменти удосконалення взаємодії між органами публічної влади та громадянами. Інвестиції:

- практика та досвід. № 10/2021. DOI: 10.32702/23066814.2021.10.137. URL: www.investplan.com.ua/pdf/10_2021/22.pdf (дата звернення: 06.12.2023).
4. Колонтай С. М. Публічне управління та адміністрування : конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2022. 115 с. URL: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/10322> (дата звернення: 06.12.2023)
5. Нагаєв В. М. Публічне адміністрування : електронний навчальний посібник. Х. : ХНАУ, 2018. 278 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4925/1/NP_Public%20administration_2019.PDF (дата звернення: 06.12.2023).
6. Надання адміністративних послуг у муніципальному секторі : навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / автор-упорядник В. Тимошук ; Асоціація міст України. К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 124 с. URL: <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/5adminbwweb.pdf> (дата звернення: 06.12.2023)
7. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної ; вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с.
8. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність : навчальний посібник / Є. Г. Карташов, А. П. Миколаєць, А. В. Антонов, І. О. Драган, Н. В. Дацій та ін.; за заг. Ред. Є. Г. Карташова, А. П. Миколайця. Київ : Освіта України, 2020. 303 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/struktura/kaf_upravl_proekt/material/Посібник%20Публічне%20управл.pdf (дата звернення: 06.12.2023).

9. Пеший О. В. Зарубіжний досвід організації діяльності центральних та місцевих органів публічної адміністрації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. Т. 2. С. 226–234. URL: http://lsej.org.ua/3-2_2020/17.pdf (дата звернення: 06.12.2023).
10. Публічне адміністрування в Україні : навч. посібник / В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова, Н. В. Фоміцька та ін. ; за заг. ред. В. В. Корженка, Н.М . Мельтюхової. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2011. 305 с. https://duikt.edu.ua/uploads/1_334_71011815.pdf (дата звернення: 06.12.2023).
11. Токар М. Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин : монографія / Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентіві України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2020. 412 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/35987/1/Монограф_Токар_МЮ-Громадські%20організації%20України.pdf (дата звернення: 06.12.2023).
12. Ястремська О. М. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/10360/1/2015-Ястремська%20О.%20М.%2c%20Мажник%20Л.%20О.pdf> (дата звернення: 06.12.2023).
13. Якимчук А. Ю., Корецький О. М. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Донецьк : Юго-Восток, 2014. 224 с.

Допоміжна

14. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія: І. О. Дегтярьова, В. М. Петровський та ін., уклад. Т. О. Мельник. Т. 1. К.: ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 213 с.
15. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Інформаційна безпека. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1528> (дата звернення: 06.12.2023). DOI: 10.32702/2307-2156-2019.11.36
16. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф., Шинкарук А. Л., Бондар А. В. Дослідження сприйняття корупції в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 1. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2606> (дата звернення: 06.12.2023). DOI: 10.32702/2307-2156-2022.1.34
17. Мартинюк Г. Ф. Зарубіжний досвід організації підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців: проблеми імплементації в Україні. *Стратегія і тактика державного управління: збірник наукових праць*. Вип. 3-4. Рівне. 2019. С. 45–53.
18. Якимчук А. Ю., Клімова А. В. Інструменти вдосконалення системи ліцензування закладів вищої освіти: економічні аспекти запровадження міжнародного досвіду. *Вісник НУВГП. Сер. Економічні науки*. 2019. № 4(88). С. 336–342.

19. Клімова А. В. Функції ліцензування як інструменту державного регулювання у сфері вищої освіти України. *Вісник НУВГП. Сер. Економічні науки*. 2019. № 1(85). С. 77–89.
20. Клімова А. В. Інституційні основи ліцензування освітньої діяльності у сфері вищої освіти України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 10. С. 65–72. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.10.65.
21. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Законодавство України під час воєнного стану. *Наука, технології, інновації: світові тенденції та регіональний аспект* : Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 23–24 вересня 2022 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2022. С. 74–78.
22. Антонова С. Є., Клімова А. В., Макаручук О. А. Виплати соціальних допомог у воєнний час: стан та перспективи. *Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання* : електрон. наук. збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. 10 лист. 2023 р. Рівне : НУВГП, 2023. С. 139–141.
23. Маланчук Л. О., Клімова А. В., Борщевич М. С. Сучасні тенденції розвитку менеджменту, публічного врядування та інформаційної діяльності. *Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання* : електрон. наук. збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. 10 лист. 2023 р. Рівне : НУВГП, 2023. С. 242–243.
24. Антонова С. Є., Мартинюк Г. Ф. Формування цифрової грамотності державних службовців. *Державне управління*:

удосконалення та розвиток. 2022. № 10 URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/631>

(дата звернення: 06.12.2023). DOI:

<https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.10.7>

25. Таран Є. І. Трансформація системи публічного управління в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління.* Том 31 (70). 2020. № 3. С. 43-46. DOI: <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2020.3/08>. (дата звернення: 06.12.2023).

26. Таран Є. І. Співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління» у трансформаційних процесах України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління.* Том 31 (70). 2020. № 2. С. 33–37. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/05>. (дата звернення: 06.12.2023).

27. Плекан В. В. Особливості публічного адміністрування на територіях, які розташовані в районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні). *Право та державне управління.* 2022. № 2. С. 217–222. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2022/30.pdf (дата звернення: 06.12.2023).

28. Розвиток системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад у 2018–2021 роках : доповідь / Н. Алюшина (кер. авт. колективу), Л. Рикова, С. Горбатюк, О. Козловський,

Ю. Жук, О. Кльоц, О. Бутко; за заг. ред. Н. Алюшиної. К. :
Національне агентство України з питань державної служби,
2021. 240 с. URL:
<https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/DIYALNIST/PROFF%20NAVCHANJA/verstka-otchet-v-druk.pdf> (дата звернення:
06.12.2023).

Нормативно-правові акти

29. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної
Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*.
1996. № 30. Ст. 141. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 06.12.2023).

30. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. №
889-VIII. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. С. 28. Ст. 149.

31. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон
України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної
Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.

32. Про політичні партії в Україні : Закон України від
05.12.2001 р. № 2365-III. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text> (дата
звернення: 06.12.2023).

33. Про громадські об'єднання : Закон України від
22.03.2012р. №4572-VI. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата
звернення: 06.12.2021). Про волонтерську діяльність: Закон
України від 19 квітня 2011 року № 3236-IV. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17> (дата звернення:
06.12.2023).

34. Стратегія реформування державного управління України
на 2022–2025 роки : схвалено розпорядженням Кабінету
Міністрів України від 21.07.2021 р. № 831. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-p#Text> (дата звернення: 06.12.2023).

35. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 06.12.2023).

36. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text> (дата звернення: 06.12.2023).

37. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>. (дата звернення: 06.12.2023).

38. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>. (дата звернення: 06.12.2023).

39. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>. (дата звернення: 06.12.2023).

40. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>. (дата звернення: 06.12.2023).

41. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої) : Закон України від 14.09.2006 р. № 137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-16#Text>. (дата звернення: 06.12.2023).